

Grid: Boskie proporcje (teoria)

Siatki (ang. *grids*) to niezbyt popularny temat w krajowym środowisku projektowym, a który pojawia się czasem w dyskusjach, niekoniecznie oddając swój sens (zdarzyło mi się już kilkakrotnie słyszeć od klienta, bym mu poprawił siatki, mając na uwadze, że rozchodziło mu się o architekturę informacji).

Architekturę informacji – ale i *layout* – można opierać o siatki, ale nie jest to niezbędne dla czytelnej prezentacji danych (toczyłem zresztą w swoim czasie spór o to z jednym grafikiem). Podstawową przesłanką projektowania w oparciu o siatki jest teoria wywodząca się ze szkoły Pitagorejskiej (bliskiej mojej umysłowości), wg której u podstaw świata stały liczby i związki między nimi.

By pozwolić zrozumieć podstawy teorii siatki, spróbuję dokonać rekonstrukcji mojej wiedzy z zakresu studiów z filozofii □

Elementy teorii piękna

Pitagorejczycy wierzyli, że najwyższym dobrem w świecie jest ład, który określali mianem harmonii (wcześniej ten termin nie istniał i to właśnie Pitagorejczycy nadali mu sens). Harmonia była wyrazem stosunków między poszczególnymi bytami, w tym stosunków w ramach elementów bytów. Teoria ta dotyczyła całej wiedzy na temat świata – zarówno spraw związanych z metafizyką jak i natury piękna, która jest przedmiotem estetyki. Wedle teorii tej by móc stwierdzić, czy dane dzieło jest piękne, należało zbadać stosunek poszczególnych części dzieła określanych mianem **modułów**. Dotyczyło to tak architektury, jak i sztuki sakralnej i użytkowej.

***

Na marginesie: na podstawie teorii piękna opartej o badanie stosunków modułów do siebie, powstał kanon (zapożyczony zresztą ze sztuki starożytnego Egiptu), w tym słynny kanon Leonarda da Vinci, zilustrowany jako mężczyzna z rozłożonymi ramionami, wpisany w kwadrat i koło.

***

Dążąc do określenia podziału idealnego, Pitagorejczycy odkryli **liczbę φ (fi)**, wyznaczającą złote – czy też boskie – proporcje:

„boska proporcja (łac. sectio aurea) – podział odcinka na dwie części tak, by stosunek długości dłuższej z nich do krótszej był taki sam, jak całego odcinka do części dłuższej (stosunek ten nazywa się złotą liczbą i oznacza grecką literą φ).”

Liczba ta odegrała kolosalne znaczenie w architekturze, wyznaczając m.in. ślimaczącą głowicy jońskiej (na rysunku poniżej).

Na jej bazie wzniesiono także m.in. Partenon (studium proporcji), wyrzeźbiono słynne posągi – Apolla Belwederskiego (studium proporcji) czy Afrodytę z Milo. Ma także ona znaczenie w ramach tego co wiemy z zakresu teorii widzenia: otóż oko ludzkie ulega wielu złudzeniom optycznym i tak na przykład, by uniknąć deformacji widzianej ludzkim okiem kolumny, leciutko pogrubia się ją w 1/3 wysokości.

Teoria siatki

W formie uproszczonej złote proporcje oddaje się w ramach trójkpodziału, dzieląc płaszczyznę na trzy części, w celu wydzielenia ram dla kompozycji: 2/3 + 1/3 (poniżej).

Jak widać na powyższych rysunkach, stosując zasadę

trójpodziału tworzymy coś w rodzaju siatki, na bazie której będziemy mogli zakomponować podstawowe bloki treści (zdjęcia, video, tekst), określić ich szerokości, odstępy między nimi, a czasem nawet i wysokości tak, że w ten sposób powstała kompozycja będzie spełniała warunki harmonii (w sensie teorii Pitagorejczyków rzecz jasna).

W malarstwie sztukę opartą o studium siatek rozpropagował holenderski malarz, Piet Mondrian.

Oczywiście nie wszystkie siatki zbudowane są o zasady złotego podziału. Czasem efektem końcowym ma być dynamiczna kompozycja, albo taka, która wywołuje w widzu rozdrażnienie, a nie poczucie harmonii.

Metoda kompozycji na bazie siatek przyjęła się także w ramach składu prasy, książek i drukowanych produktów reklamowych (rysunek poniżej). Jeśli zaś chodzi o WWW, to pierwszą bodajże stroną internetową zbudowaną w oparciu o siatkę była witryna New York Times. Ale o tym będzie już w osobnym wpisie, poświęconym praktyce stosowania siatek.

Polecam uwagę knigi:

- L. Roberts, Grids: Creative Solutions for Graphic Design, Wiley, 2008.
- G. Ambrose, P. Harris, Basics Design: Grids, AVA Publishing, 2008.
- T. Samara, Making and Breaking the Grid: A Graphic Design Layout Workshop, Rockport Publishers, 2005.
- K. Elam, Grid Systems: Principles of Organizing Type, Princeton Architectural Press, 2004.
- B. Tondreau, Layout Essentials: 100 Design Principles for Using Grids, Rockport Publishers, 2009.

W języku polskim chociażby:

- G. Ambrose, P. Harris, Twórcze projektowanie, PWN, 2007 (choć generalnie dość średnia to pozycja).

W serwisie dyplom.com.pl prezentujemy obronione prace dyplomowe, które mogą służyć za wzór do napisania własnej pracy - gdyby potrzebowali jeszcze Państwo konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](http://pisanieprac.pl) - fachowa pomoc w pisaniu prac.